

FOTOGRAFIE: © SBM OFFSHORE

**'DE ENERGIE-
SECTOR
IS STERK
INTERNATIONAAL
GEÏNTEGREERD
EN
VERBONDEN'**

de laatste tien jaar gericht was op het resetten van het bedrijf. We zijn een pad opgegaan met een aantal strategische keuzes en daarvan moeten de resultaten nog wel komen. Ik denk dat we die nu zien en dat het verhaal dat wij al jaren vertellen nu bewaarheid begint te worden. We zien tekenen op de beurs dat het vertrouwen toeneemt in ons vermogen het risico terug te brengen, nieuwe markten te veroveren en betere marges te leveren. Daarnaast is er een acceptatie dat olie en gas onderdeel zullen blijven van de energiemix. Het lijkt erop dat er wat meer interesse in ons aandeel is. We zijn blij dat er waardering is voor het werk dat wij doen."

— Column —

Regelzucht

Last van chaos? Even bellen en ik pers maniakaal in recordtempo "*Ordnung*" in het DNA van uw leef- en werkomgeving. Ik ben weliswaar slechts voor de helft Duits, maar dat blijkt ruim voldoende om een fetisje te ontwikkelen voor structuur, regels en duidelijkheid.

Zodra structureel alle taken efficiënt en correct worden afgewikkeld, geef ik mezelf de zoveelste schouderklop, terwijl ik de afgevinke proceduremap op de bijbel leg. Tegelijkertijd loert het risico van een schijnbaar foutloos maar zwaar bureaucratistisch controlesysteem, waardoor niet alleen de beoogde efficiency wordt ondermijnd, maar ook zuurstof aan creatieve geesten wordt ontnomen.

Als een halve Duitser al het risico loopt door te schieten in regelzucht, begrijpt u meteen waartoe ruim 80 miljoen Duitsers in staat zijn. Het land verkeert in een systemische sclerose, waarbij een verpletterende bureaucratie ondernemerschap en initiatief heeft weggedrukt. De perfecte regelzucht heeft ondernemers kopschuw en risico-avers gemaakt. Het betreft niet een gevecht tussen links en rechts, of arbeid versus kapitaal. De bevolking klaagt net zoveel als de ondernemingen.

Als belegger zie je het in de waarderingen van Duitse beursfondsen, die structureel met een korting op de Amerikaanse concurrenten noteren. Twijfels over de effectiviteit van het Rijnlands overlegmodel nemen gestaag toe.

Voordat we het Nederlandse

poldermodel de hemel in prijzen; laten we eerlijk zijn. De regelzucht stopt niet bij de Duitse grens en blijkt een besmettelijke ziekte in de meeste Europese landen. En ook daar zien we relatief lage waarderingen van beursgenoteerde bedrijven. Die vind je zelfs in het machtige China, met goedkope aandelen ondanks de groeivoorzichten. Beleggers vrezten en verdisconteren staatsbemoeienis.

De VS bevestigen daarentegen hun status als kapitalistisch beleggerswalhalla, waar het marktmechanisme op brute wijze huishoudt. Risicodragend kapitaal in overvloed, flexibel personeel en torenhoge beloningen voor de winnaars.

Des te opmerkelijker wat aankomend president Donald Trump vrijwel meteen na zijn overwinning aankondigde. 's Werelds rijkste man, succesvol serie-ondernemer en – op Trump na – grilligste aardbewoner Elon Musk krijgt de taak om regulering en overheidskosten radicaal te reduceren.

Dat wordt chaos.

ERROL KEYNER

is adjunct-directeur van de VEB